

УДК 811.111 :502.17

Бондаренко О. М.

доц. НУ «Запорізька політехніка»

## **НОВІ СЛОВА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ГАЛУЗІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

Питання соціальної та екологічної відповідальності бізнесу розглядається як необхідність з 1990 років. Під відповідальністю розуміється цілий комплекс заходів: протидія можливим техногенним катастрофам, створення здорового навколишнього середовища. Подібні питання були вперше порушені у Норвегії, потім завдяки більш жорсткому природоохоронному законодавству ця концепція була прийнята практично всіма розвиненими країнами. Крім вимог законодавства існує моральна відповідальність власників бізнесу за шкоду природі. Ці проблеми є об'єктом вивчення екологічного менеджменту. Впровадження екологічної відповідальності знаходять місце у працях таких вчених, як І. Савченко, О. Ф. Новікова, М. Є. Дейч, О. В. Панькова, І. Царик.

Зрозуміло, що вже існує лексика, притаманна саме цій галузі. Завдяки статусу англійської мови як мови міжнародного спілкування і науки, цілком логічним є переважне вживання англомовних лексичних одиниць. У нашій роботі ми ставимо за мету аналіз лексики англійської мови за тематикою екологічного менеджменту, пояснення змісту лексичних одиниць, надання рекомендацій щодо вірного їх розуміння та перекладу.

Відповідальне ведення бізнесу, з точки зору екологічної безпеки, отримало назву *ecolonomics* (*ecology* + *economics*). Слово асимілювалось у мові, про що свідчить наявність похідних: *ecolonomic*, *ecolonologist*. Лексичну одиницю створено за допомогою телескопії, усічення складових елементів дозволяє легко зрозуміти нове слово. Полегшує розуміння той факт, що у мові вже існують слова, утворені за подібною моделлю: *caronomics*, *freeconomics*, *Enronomics*, *Reagonomics*, *bionomics*. Створення нових слів за аналогією є дуже розповсюдженим, сприяючи більш легкому розумінню нових лексичних одиниць.

Задля зрозумілості нових лексичних одиниць вживаються морфеми, значення яких асоціюється із здоровим образом життя, екологічною безпекою: *clean*, *eco*, *green*. Частотність вживання подібних лексем виправдана прагненням до максимально прозорого значення нових

лексичних одиниць. Серед таких можна відзначити cleantech, greentech, ecotech (технологія, яка є безпечною для довкілля); green urbanism – дизайн і планування міста для мінімізації впливу на довкілля; eco-anxiety – стурбованість проблемами екології; eco-driving – швидкість, за якої негативний вплив на довкілля мінімальний; eco-efficiency – виробництво з мінімальним впливом на довкілля.

Незважаючи на прозорість семантики вищезгаданих лексем, деякі нові лексичні одиниці, створені за їх участі, вимагають пояснення. Так, green accounting – система економічних показників, яка враховує вплив виробництва або споживання продукту на довкілля; green anarchy у значенні напрямку анархістського руху, який пропагує ідеї здорового довкілля; greenbullet – куля, в середині якої вольфрам замість шкідливого свинцю.

Англійська мова створила сполучення cheque book environmentalist (check book environmentalism) з дерогативними значеннями «підприємець або компанія, які відкупаються від екологічних проблем або сплачують штрафи за порушення законодавства, не вживаючи істотних заходів на відміну від свідомих підприємців.

Надалі ми проаналізуємо групу лексичних одиниць, які мають одним з елементів морфеми, які вказують на екологічну свідомість, але другий елемент своїм значенням повністю нівелює це значення. Так, зміст eco-bling – (неефективне використання «зелених» технологій) стає зрозумілим, якщо прийняти до уваги значення другого елементу (блиск, мішура). Якщо ж зробити асоціативний зв'язок з bling-bling (теревені, пусті балачки), значення стає цілком зрозумілим. Значення другого елементу лексеми eco-scam (шахрайство) надає негативного значення слову у цілому. Це практика, яка пов'язана з використанням недостовірної інформації або відвертої брехні при вирішенні екологічних питань, у тому числі видавання продукту за екологічно безпечний. Судячи з числа похідних слів, цей вид шахрайства, на жаль, є досить розповсюдженим, так, у мові існують greenscamming, greenscam, greenscammer. Подібною є логіка створення greenwash (green + whitewash) – вести розмови або розпочинати різні ініціативи з метою сховати (прикрити) діяльність, яка шкодить довкіллю. Наявність похідних свідчить про повну асиміляцію слова в мові. Про створення за аналогією можна казати аналізуючи лексичну одиницю greentape. Автор цього новоутворення відсилає нас до відомого сполучення red tape у значенні «бюрократія, канцелярська тяганина, без урахування цього розуміння нової одиниці не може бути вірним».

Екологічна свідомість сприяла появі нових, значно екологічніших продуктів: mycodiesel (myco- (“fungus”) + diesel); newater ( new + water). У першому випадку використано морфему грецького походження, що дуже

доречно у науковому терміні, у другому випадку ми спостерігаємо явище гаплогії, яке є характерним для слів, утворених за допомогою телескопії.

Розглянувши нові слова англійської мови у сфері екологічної безпеки, можемо зробити висновки, що для створення нових слів використовуються такі способи: творення за аналогією, використання в якості одного з елементів морфем з добре відомим значенням, членування елементів слова при телескопії.